

Υπόθεση C-215/21

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

6 Απριλίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Juzgado de Primera Instancia n.º 2 de Las Palmas de Gran Canaria
(Ισπανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

12 Μαρτίου 2021

Ενάγουσα:

Zulima

Εναγομένη:

Servicios Prescriptor y Medios de Pagos E.F.C. S.A.U.

[παραλείπόμενα]

ΔΙΑΤΑΞΗ

**ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

[παραλείπόμενα] [προσδιορισμός της διαδικασίας, του αιτούντος δικαστηρίου και των διαδίκων]

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΠΡΩΤΟΝ. - Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ασκήθηκε αγωγή, στο πλαίσιο τακτικής διαδικασίας, από την κ. Zulima κατά της εμπορικής εταιρίας SERVICIOS PRESCRIPTOR Y MEDIOS DE PAGOS E.F.C. S.A.U. (πρώην EVOFINANCE E.F.C. S.A.U.) με αίτημα την ακύρωση σύμβασης δανείου και την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, η δε ενάγουσα υποστηρίζει, βάσει του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, ότι ενεργεί για σκοπούς που δεν σχετίζονται με την επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα της και είναι καταναλωτής.

Με την αγωγή, η ενάγουσα ζητεί να αναγνωρισθεί η ακυρότητα της σύμβασης ανανεούμενης πίστωσης, η οποία συνήφθη την 21η Σεπτεμβρίου 2016 μεταξύ αυτής και της εναγομένης εμπορικής επιχείρησης *Servicios Prescriptor y Medios de Pagos E.F.C. S.A.U.*, ως τοκογλυφικής. Η ενάγουσα ζητεί από το δικαστήριο να διατάξει την εναγομένη να επιστρέψει τη διαφορά μεταξύ του ποσού του δανείου και του πραγματικά εξοφληθέντος ποσού το οποίο **[σελ. 2 του πρωτοτύπου]** υπερβαίνει το κεφάλαιο του δανείου που χορηγήθηκε με την ως άνω σύμβαση, περιλαμβανομένων τόσο των τόκων όσο και των προμηθειών καθώς και των εναπομενουσών δόσεων, νομιμοτόκως, ποσά τα οποία πρόκειται να καθοριστούν στο στάδιο εκτέλεσης της απόφασης και επιδίκασης των εξόδων. Η ενάγουσα ζητεί επίσης την ακύρωση των γενικών όρων της σύμβασης σχετικά με τη ρήτρα περί τόκων, λόγω έλλειψης διαφάνειας, βάσει των ευρωπαϊκών οδηγιών και της νομοθεσίας περί μεταφοράς τους στο εθνικό δίκαιο.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ. - [παραλειπόμενα] [ζητήματα εθνικού δικονομικού δικαίου]

[παραλειπόμενα] [Η] εναγομένη υπέβαλε υπόμνημα με το οποίο ζήτησε να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο λόγω εξώδικης ικανοποίησης των αξιώσεων της ενάγουσας βάσει του άρθρου 22 του *Ley de Enjuiciamiento Civil* (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας· στο εξής: LEC), υποστηρίζοντας ότι είχε ακυρώσει/λύσει/καταργήσει τη σύμβαση και επισημαίνοντας ότι ο πελάτης δεν μπορεί να πραγματοποιήσει καμία πράξη με την τραπεζική κάρτα· υποστήριξε επίσης ότι το χρεωστικό υπόλοιπο που αφορά τόκους και προμήθειες έχει ακυρωθεί και επισήμανε, τέλος, ότι η επιστροφή ανέρχεται σε 326,04 ευρώ, ποσό που η ενάγουσα κατέβαλε καθ' υπέρβαση· τέλος, ζήτησε τη μη επιδίκαση εξόδων εις βάρος της βάσει του άρθρου 22 LEC.

ΤΡΙΤΟΝ. - Με μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας της 11ης Σεπτεμβρίου 2020, και κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 20, παράγραφος 3, LEC, το δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει στην ενάγουσα την αίτηση να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο, λόγω έλλειψης εννόμου συμφέροντος πραγματικής δικαστικής προστασίας.

Η ενάγουσα αμφισβήτησε την εξώδικη ικανοποίησή της με τα επιχειρήματα που προέβαλε στο υπόμνημά της. Εν ολίγοις, υποστήριξε ότι, πριν από την άσκηση της αγωγής, είχε απευθύνει στην εναγομένη όχληση, χωρίς ανταπόκριση, καθόσον η εναγομένη δεν έκανε δεκτές τις αξιώσεις της· η ενάγουσα υποστηρίζει επίσης ότι δεν υφίσταται πραγματική εξώδικη ικανοποίηση δεδομένου ότι το αίτημα περιελάμβανε τρία σκέλη: την ακύρωση της σύμβασης ως τοκογλυφικής, την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και την καταβολή των εξόδων.

Λαμβανομένης υπόψη της απάντησης της ενάγουσας, με μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας της 25ης Σεπτεμβρίου 2020, το δικαστήριο κάλεσε τους διαδίκους να εμφανιστούν ενώπιόν του, για τους σκοπούς του άρθρου 22, παράγραφος 2, LEC, στις 19 Νοεμβρίου 2020.

TETARTON. - Πριν από την υποβολή του παρόντος προδικαστικού ερωτήματος, βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 3, στοιχείο β', της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 4 bis του Ley Orgánica del Poder Judicial (οργανικού νόμου περί δικαστικής εξουσίας), το δικαστήριο αποφάσισε, με διάταξη της 24ης Νοεμβρίου 2020, να ακούσει τους διαδίκους: λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που αποδίδει το δίκαιο της Ένωσης στη διαδικασία, ζητήθηκε ειδικότερα η άποψη των διαδίκων σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 1, και του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13, σε σχέση με το άρθρο 22 LEC όσον αφορά την επιδίκαση των εξόδων σε περιπτώσεις κατάργησης της δίκης λόγω εξώδικης ικανοποίησης ή επιγενόμενης έλλειψης αντικειμένου αυτής. Με τα επιχειρήματά του, ο εκπρόσωπος της ενάγουσας αντιτάχθηκε στην υποβολή του προδικαστικού ερωτήματος. Ο εκπρόσωπος της εναγομένης δεν ανέπτυξε επιχειρήματα.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

[σελ. 3 του πρωτοτύπου] **ΠΡΩΤΟΝ.** - **Αντικείμενο της κύριας δίκης**

- 1 Με την κύρια αγωγή, η κ. Zulima ζητεί να αναγνωριστεί η ακυρότητα της σύμβασης ανανεούμενης πίστωσης, η οποία συνήφθη την 21η Σεπτεμβρίου 2016 μεταξύ των διαδίκων, λόγω του τοκογλυφικού χαρακτήρα των τόκων που συμφωνήθηκαν στη σύμβαση αυτή. Ο καταναλωτής ζητεί την ακύρωση της σύμβασης δανείου λόγω τοκογλυφικού επιτοκίου, βάσει της ισπανικής νομοθεσίας.
- 2 Ταυτόχρονα, ζητεί τη μη ενσωμάτωση ή/και την ακύρωση των γενικών όρων της σύμβασης (ρήτρα περί τόκων, λόγω έλλειψης ενημέρωσης και διαφάνειας), βάσει των ευρωπαϊκών οδηγιών και της νομοθεσίας περί μεταφοράς τους στο εθνικό δίκαιο.
- 3 [παραλείπόμενα] [Υπενθυμίζεται ότι η ενάγουσα έχει την ιδιότητα του καταναλωτή]
- 4 Η εναγομένη υπέβαλε εμπροθέσμως προτάσεις, με τις οποίες υποστήριξε ότι οι αξιώσεις της ενάγουσας ικανοποιήθηκαν εξωδίκως, βάσει του άρθρου 22 LEC. Η ενάγουσα αμφισβήτησε την εξώδικη ικανοποίηση, παραπέμποντας στην παράσταση ενώπιον του δικαστηρίου, κατά τα προβλεπόμενα στον LEC, κατά την οποία οι διάδικοι ανέπτυξαν τα αντίστοιχα επιχειρήματά τους.
- 5 Από τα επιχειρήματα των διαδίκων και τα αποδεικτικά στοιχεία της δικογραφίας φαίνεται να προκύπτει ότι υπήρξε όντως εξώδικη ικανοποίηση, καθότι η εναγομένη δέχθηκε να ακυρώσει τη σύμβαση και να επιστρέψει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά. Από τη δικογραφία προκύπτει η επίδοση προηγούμενων έγγραφων οχλήσεων (bugofax) προς την εναγομένη με αίτημα την ακύρωση της συναφθείσας σύμβασης και την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων

ποσών· η εναγομένη απάντησε στις οχλήσεις ότι θα συνεχίσει να εφαρμόζει τους τόκους και δεν θα επιστρέψει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ. - Επίμαχα ζητήματα στην κύρια δίκη

- 6 Εάν γίνει δεκτή η ύπαρξη εξώδικης ικανοποίησης, λόγω πλήρους ικανοποίησης των αξιώσεων του καταναλωτή, το *άρθρο 22 LEC* προβλέπει ότι δεν επιδικάζονται έξοδα εις βάρος κανενός εκ των διαδίκων.
- 7 Πρέπει, επομένως, να υποβληθεί στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με το αν η εθνική κανονιστική ρύθμιση του *άρθρου 22 LEC*, στις περιπτώσεις εξώδικης ικανοποίησης καταναλωτή και σε σχέση με τη μη επιδίκαση εξόδων εις βάρος του επαγγελματία, συνιστά παράβαση του *άρθρου 6, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13*, στο πλαίσιο αγωγής εκ μέρους του καταναλωτή με αίτημα την ακύρωση καταχρηστικών ρητρών (συγκεκριμένα, την ακύρωση των ρητρών περί τόκων λόγω έλλειψης διαφάνειας), και αν η εξώδικη ικανοποίηση πρέπει να συνδυάζεται με την αρχή του μη δεσμευτικού χαρακτήρα των καταχρηστικών ρητρών και την αρχή του αποτρεπτικού για τον επαγγελματία αποτελέσματος και, ως εκ τούτου, να συνεπάγεται την καταδίκη του επαγγελματία στα έξοδα.
- 8 Επισημαίνεται επίσης ότι το προβλεπόμενο στον LEC καθεστώς δεν παρέχει στο δικαστήριο τη δυνατότητα να εκτιμήσει την ύπαρξη προηγούμενων οχλήσεων ή [σελ. 4 του πρωτοτύπου] την κακή πίστη του εναγομένου επαγγελματία, προκειμένου να θεμελιώσει την καταδίκη του επαγγελματία στα έξοδα σε περιπτώσεις εξώδικης ικανοποίησης.

ΤΡΙΤΟΝ. - Το δίκαιο της Ένωσης.

- 9 **Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές.**

Άρθρο 6

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες οι καταχρηστικές ρήτρες σύμβασης μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή, τηρουμένων των σχετικών όρων της εθνικής νομοθεσίας, δεν δεσμεύουν τους καταναλωτές, ενώ η σύμβαση εξακολουθεί να δεσμεύει τους συμβαλλόμενους, εάν μπορεί να υπάρξει και χωρίς τις καταχρηστικές ρήτρες.

Άρθρο 7

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, προς το συμφέρον των καταναλωτών, καθώς και των ανταγωνιζόμενων επαγγελματιών, να υπάρχουν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα, προκειμένου να πάψει η χρησιμοποίηση των

καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται από έναν επαγγελματία με καταναλωτές.

- 10 **Αιτιολογική σκέψη 24 της οδηγίας 93/13:** «οι δικαστικές αρχές και τα διοικητικά όργανα πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα ώστε να θέτουν τέρμα στην εφαρμογή των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται με τους καταναλωτές».
- 11 **Απόφαση του ΔΕΕ της 21ης Δεκεμβρίου 2016 [Gutiérrez Naranjo κ.λπ.] (C-154/15, [C-307/15 και C-308/15, EU:C:2016:980]).**

«[...] 53. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13 ορίζει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες οι καταχρηστικές ρήτρες συμβάσεως μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή, τηρουμένων των σχετικών όρων της εθνικής νομοθεσίας, δεν δεσμεύουν τους καταναλωτές.»

«54. Η διάταξη αυτή πρέπει να νοηθεί ως ισοδύναμη προς τους εθνικούς κανόνες που αποτελούν, στο πλαίσιο της εσωτερικής έννομης τάξεως, κανόνες δημοσίας τάξεως (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, *Asbeek Brusse και de Man Garabito*, C- 488/11, EU:C:2013:341, σκέψη 44).»

«56. Δεδομένης της φύσεως και της σπουδαιότητας του δημοσίου συμφέροντος το οποίο συνίσταται στην προστασία των καταναλωτών, οι οποίοι βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τους επαγγελματίες, η οδηγία 93/13 επιβάλλει στα κράτη μέλη, όπως προκύπτει από το άρθρο της 7, παράγραφος 1, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με την εικοστή τέταρτη αιτιολογική της σκέψη, την υποχρέωση να προβλέπουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα “προκειμένου να πάψει η χρησιμοποίηση των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται από έναν επαγγελματία με καταναλωτές” (απόφαση της 30ής Απριλίου 2014, *Kásler και Káslerné Rábai*, C- 26/13, EU:C:2014:282, σκέψη 78).»

- 12 **Απόφαση του ΔΕΕ (τρίτο τμήμα) της 5ης Δεκεμβρίου 2013 [Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León (C-413/12, EU:C:2013:800)].**

«[...] 30. Ελλείψει εναρμονίσεως των μέσων ένδικης προστασίας που έχουν στη διάθεσή τους οι ενώσεις προστασίας καταναλωτών προκειμένου να ζητήσουν την παύση χρήσεως καταχρηστικών ρητρών προς το συμφέρον τόσο των καταναλωτών όσο και των ανταγωνιζόμενων επαγγελματιών, εμπίπτει στον νομοθέτη κάθε κράτους μέλους, δυνάμει της αρχής της δικονομικής αυτονομίας, να θεσπίζει τέτοιου είδους [σελ. 5 του πρωτοτύπου] διατάξεις, υπό τον όρο ωστόσο ότι τούτο δεν συνεπάγεται δυσμενέστερη μεταχείριση από εκείνη που επιφυλάσσει η ρύθμιση που διέπει παρόμοιες καταστάσεις υπαγόμενες στο εσωτερικό δίκαιο (αρχή της ισοδυναμίας) και ότι δεν καθίσταται πρακτικά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερής η άσκηση δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από το δίκαιο της Ένωσης (αρχή της αποτελεσματικότητας) (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 14ης Μαρτίου 2013, C- 415/11, *Aziz*, σκέψη 50, καθώς και της

18ης Απριλίου 2013, C- 565/11, Irimie, σκέψη 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) [...]»

13 Απόφαση του ΔΕΕ (τέταρτο τμήμα) της 16ης Ιουλίου 2020 [Caixabank και Banco Bilbao Vizcaya Argentaria] (C-224/19 και C-259/19, [EU:C:2020:578])

«96. [...] Είναι όμως αναγκαίο να κριθεί κατά πόσον συμβιβάζεται με την αρχή της αποτελεσματικότητας η επιβάρυνση του καταναλωτή με τα δικαστικά έξοδα ανάλογα με τα ποσά που του επιστράφηκαν, ενώ έχει δικαιωθεί όσον αφορά την καταχρηστικότητα της επίμαχης ρήτρας.»

«98. Εν προκειμένω, η οδηγία 93/13 παρέχει στον καταναλωτή το δικαίωμα να προσφύγει σε δικαστήριο προκειμένου να διαπιστωθεί η καταχρηστικότητα συμβατικής ρήτρας και να αποκλειστεί η εφαρμογή της. Πλην όμως το να εξαρτάται ο τρόπος κατανομής των δικαστικών εξόδων μόνον από τα ποσά που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως και των οποίων διατάσσεται η επιστροφή μπορεί να αποθαρρύνει τον καταναλωτή από την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος, δεδομένων των εξόδων που συνεπάγεται η άσκηση αγωγής (πρβλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, σκέψη 69).»

«99. [...] το άρθρο 6, παράγραφος 1, και το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13, καθώς και η αρχή της αποτελεσματικότητας, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αντιτίθενται σε καθεστώς που επιτρέπει να επιβαρύνεται ο καταναλωτής με μέρος των δικαστικών εξόδων ανάλογα με το ύψος των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών που του επιστρέφονται κατόπιν της αναγνώρισης της ακυρότητας συμβατικής ρήτρας λόγω του καταχρηστικού χαρακτήρα της, δεδομένου ότι ένα τέτοιο καθεστώς δημιουργεί σημαντικό εμπόδιο ικανό να αποτρέψει τους καταναλωτές από το να ασκήσουν το δικαίωμα σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο του ενδεχομένως καταχρηστικού χαρακτήρα συμβατικών ρητρών το οποίο τους απονέμει η οδηγία 93/13.»

ΤΕΤΑΡΤΟΝ. - Το εθνικό νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η υπόθεση της κύριας δίκης.

14 Άρθρο 22 του Ley de Enjuiciamiento Civil (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας)

[...] Άρθρο 22. Κατάργηση της δίκης λόγω εξώδικης ικανοποίησης ή επιγενόμενης έλλειψης αντικειμένου αυτής.

1. Εάν, για λόγους που σχετίζονται με την αγωγή και την ανταγωγή, παύει να υφίσταται έννομο συμφέρον για την παροχή της ζητηθείσας δικαστικής προστασίας, διότι οι αξιώσεις του ενάγοντος και, ενδεχομένως, του αντενάγοντος εναγομένου ικανοποιήθηκαν εξωδικαστικώς, ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, το γεγονός αυτό γνωστοποιείται και, εφόσον οι διάδικοι συμφωνούν, ο γραμματέας του δικαστηρίου αποφασίζει την κατάργηση της δίκης, χωρίς να επιδικάσει έξοδα.

2. Εάν οποιοσδήποτε εκ των διαδίκων υποστηρίζει ότι διατηρεί έννομο συμφέρον, αρνούμενος αιτιολογημένα ότι οι αξιώσεις του ικανοποιήθηκαν εξωδίκως ή προβάλλοντας άλλα επιχειρήματα, ο γραμματέας του δικαστηρίου καλεί τους διαδίκους, εντός δέκα ημερών, να παραστούν ενώπιον του δικαστηρίου, το οποίο εξετάζει μόνον το ζήτημα αυτό.

[σελ. 6 του πρωτοτύπου] Στο πέρας της διαδικασίας αυτής, το δικαστήριο αποφασίζει, με διάταξη, εντός δέκα ημερών, εάν η δίκη πρέπει να συνεχιστεί, επιδικάζοντας τα έξοδα της διαδικασίας αυτής εις βάρος του ηττηθέντος διαδίκου.

3. Κατά της διατάξεως με την οποία αποφασίζεται η συνέχιση της δίκης δεν χωρεί ένδικο μέσο. Κατά της διατάξεως με την οποία αποφασίζεται η κατάργηση της δίκης μπορεί να ασκηθεί έφεση.

15 Άρθρο 394 του Ley de Enjuiciamiento Civil (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας)

1. Στις αναγνωριστικές δίκες, τα έξοδα πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας βαρύνουν τον διάδικο του οποίου τα αιτήματα απορρίφθηκαν στο σύνολό τους, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει αιτιολογημένα ότι η υπόθεση εγείρει σοβαρές αμφιβολίες νόμου ή ουσία.

ΠΕΜΠΤΟΝ. - Ζητήματα ερμηνείας και συμβατότητας του εθνικού δικαίου με το δίκαιο της Ένωσης τα οποία έχουν σημασία για την έκδοση απόφασης στην κύρια δίκη. Επί της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

16 Πρέπει να καθοριστεί αν ο περιορισμός που επιτρέπεται από το εθνικό δικονομικό δίκαιο, σε σχέση με τη μη επιδίκαση εξόδων σε περιπτώσεις εξώδικης ικανοποίησης, συνάδει με την αρχή της αποτελεσματικότητας. Συγκεκριμένα, πρέπει να καθοριστεί αν ο κανόνας, αυτός καθεαυτόν, καθιστά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση ενώπιον δικαστηρίου των δικαιωμάτων που αναγνωρίζει στους καταναλωτές το ευρωπαϊκό δίκαιο, καθόσον επιβάλλει στον καταναλωτή του οποίου το δικαίωμα αναγνωρίστηκε περιορισμό, συνιστάμενο στο γεγονός ότι αυτός πρέπει να επιβαρυνθεί με το οικονομικό κόστος της δίκης που κινήθηκε λόγω παράνομης ενέργειας του επαγγελματία· τούτο, κατά μείζονα λόγο, σε περιπτώσεις όπως η επίμαχη εν προκειμένω, στις οποίες υπάρχουν προηγούμενες οχλήσεις προς τον επαγγελματία από τον καταναλωτή, χωρίς έγκαιρη ανταπόκριση, ο δε καταναλωτής επιβαρύνεται με τα δικά του έξοδα, κάτι το οποίο δεν φαίνεται εύλογο.

17 Η οδηγία 93/13 παρέχει στον καταναλωτή το δικαίωμα να προσφύγει σε δικαστήριο προκειμένου να διαπιστωθεί η καταχρηστικότητα συμβατικής ρήτρας και να αποκλειστεί η εφαρμογή της. Πλην όμως το να εξαρτάται ο τρόπος κατανομής των δικαστικών εξόδων διαδικασίας του είδους αυτού από τις συγκεκριμένες δικονομικές ενέργειες του εναγομένου, ανεξαρτήτως των προηγούμενων οχλήσεων εκ μέρους του καταναλωτή οι οποίες έμειναν χωρίς ανταπόκριση, μπορεί να αποθαρρύνει τον καταναλωτή από την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος, δεδομένων των εξόδων που συνεπάγεται η άσκηση αγωγής

(πρβλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, σκέψη 69).

- 18 Από τη νομολογία του ΔΕΕ προκύπτει ότι η κατανομή των εξόδων ένδικης διαδικασίας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων εμπίπτει στη δικονομική αυτονομία των κρατών μελών, υπό την επιφύλαξη του σεβασμού των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας.

Επομένως, πρέπει να καθοριστεί αν συνάδει με την αρχή της αποτελεσματικότητας το γεγονός ότι τα έξοδα της διαδικασίας βαρύνουν τον καταναλωτή σε περιπτώσεις εξώδικης ικανοποίησης, κατά τα προβλεπόμενα στο *άρθρο 22 LEC*, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν προηγούμενες οχλήσεις προς τον επαγγελματία, οι οποίες έμειναν χωρίς ανταπόκριση, κάτι το οποίο οδηγεί αναπόφευκτα στην άσκηση αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου με τα συνακόλουθα έξοδα για τον καταναλωτή, λαμβανομένου επιπλέον υπόψη ότι, όταν γίνεται δεκτή η εξώδικη ικανοποίηση γίνονται, κατ' ουσίαν, δεκτές στο σύνολό τους οι αξιώσεις του καταναλωτή οι οποίες απορρέουν από τον καταχρηστικό χαρακτήρα της σχετικής ρήτηρας που περιέλαβε στη σύμβαση ο επαγγελματίας. **[σελ. 7 του πρωτοτύπου]**

- 19 Αυτό σημαίνει ότι, σε περίπτωση εξώδικης ικανοποίησης ή επιγενόμενης έλλειψης αντικειμένου της δίκης που προβλέπεται στο *άρθρο 22 LEC*, στην οποία, μετά την παράσταση ενώπιον του δικαστηρίου κατά τα προβλεπόμενα στο προμνησθέν άρθρο, αποδεικνύεται όντως η ικανοποίηση του καταναλωτή, λόγω αναγνώρισης εκ μέρους του επαγγελματία της ακυρότητας της προσβαλλόμενης ρήτηρας, η δικονομική ρύθμιση προβλέπει τη μη επιδίκαση εξόδων, κάτι το οποίο σημαίνει ότι ο καταναλωτής επιβαρύνθηκε με τα έξοδα της διαδικασίας· σε μια τέτοια περίπτωση, και προκειμένου να μην αποθαρρύνεται ο καταναλωτής, πρέπει να τηρείται η υποχρέωση αποζημίωσής του και να μην εφαρμόζεται το *άρθρο 22 LEC*, καθόσον προβλέπει ότι η εξώδικη ικανοποίηση δεν συνεπάγεται την επιδίκαση δικαστικών εξόδων για κανέναν εκ των διαδίκων, και τούτο παρότι διαπιστώνεται η κακή πίστη του επαγγελματία λαμβανομένων υπόψη των προηγούμενων οχλήσεων που απήθυνε σε αυτόν ο καταναλωτής, και πρέπει να επιδικάζονται, εν πάση περιπτώσει, τα δικαστικά έξοδα εις βάρος της εναγομένης χρηματοοικονομικής οντότητας;
- 20 Κατ' ουσίαν, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, λαμβανομένων υπόψη των αρχών του μη δεσμευτικού χαρακτήρα των καταχρηστικών ρητρών και του αποτρεπτικού αποτελέσματος που προβλέπονται στην *οδηγία 93/13*, το *άρθρο 6*, *παράγραφος 1*, και το *άρθρο 7*, *παράγραφος 1*, της *οδηγίας αυτής* έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτά καθεστώς το οποίο επιτρέπει να επιβαρύνεται ο καταναλωτής με τα έξοδα της διαδικασίας σε περιπτώσεις εξώδικης ικανοποίησης, όταν ο επαγγελματίας αναγνωρίζει την ακυρότητα συμβατικής ρήτηρας λόγω του καταχρηστικού χαρακτήρα της. Συγκεκριμένα, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η εφαρμογή του *άρθρου 22 LEC* μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να μην καταδικαστεί ο επαγγελματίας στην καταβολή όλων των εξόδων όταν γίνεται, κατ' ουσίαν, δεκτή στο σύνολό της η αγωγή ακυρώσεως

καταχρηστικής συμβατικής ρήτρας που ασκεί καταναλωτής, καθότι ο επαγγελματίας αναγνωρίζει πλήρως τον καταχρηστικό χαρακτήρα της, και επιπλέον αποδεικνύονται προηγούμενες συναφείς οχλήσεις από τον καταναλωτή, στις οποίες ο επαγγελματίας δεν ανταποκρίθηκε· ο καταναλωτής αναγκάζεται, επομένως, να προσφύγει στο δικαστήριο, χωρίς να αναγνωρίζεται εκ των υστέρων το δικαίωμά του σε επιδίκαση των εξόδων υπέρ του σε περίπτωση εξώδικης ικανοποίησης.

- 21 Τέλος, φαίνεται ότι η προβλεπόμενη στο *άρθρο 22 LEC* ρύθμιση των εξόδων, όπως ερμηνεύεται από την εθνική νομολογία και λόγω της αδυναμίας εκτίμησης των ειδικών περιστάσεων οι οποίες μπορεί να δικαιολογούν την επιδίκαση των εξόδων εις βάρος του εναγομένου, μπορεί να αποθαρρύνει τον καταναλωτή από το να ασκήσει αγωγή για την ακύρωση της συμβάσεως, εάν αυτός πρόκειται να επιβαρυνθεί με τα δικαστικά έξοδα ανάλογα με τις ενέργειες του επαγγελματία, όταν ο επαγγελματίας επιλέγει να ικανοποιήσει εξωδίκως τις αξιώσεις του καταναλωτή.

Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων,

[παραλείπόμενα]

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ

αναστέλλει την ενώπιόν του διαδικασία στο παρόν καθοριστικό για την επίλυση της διαφοράς στάδιο και υποβάλλει στο ΔΕΕ το ακόλουθο:

ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ

Στο πλαίσιο αξιώσεων καταναλωτών οι οποίες απορρέουν από καταχρηστικές ρήτρες και βασίζονται στην οδηγία 93/13/ΕΚ και σε περίπτωση εξώδικης ικανοποίησης αυτών, η εφαρμογή του *άρθρου 22 του Ley de Enjuiciamiento Civil* (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) συνεπάγεται ότι οι καταναλωτές επιβαρύνονται με τα δικαστικά έξοδα χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι προγενέστερες ενέργειες του επαγγελματία ο οποίος δεν ανταποκρίθηκε σε προηγούμενες οχλήσεις. Συνιστά η εν λόγω ισπανική δικονομική ρύθμιση σημαντικό εμπόδιο, ικανό να αποτρέψει τους καταναλωτές από το να ασκήσουν το δικαίωμα σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο του ενδεχομένως καταχρηστικού χαρακτήρα της συμβατικής ρήτρας [σελ. 8 του πρωτοτύπου] και, ως εκ τούτου, αντιβαίνει στην αρχή της αποτελεσματικότητας καθώς και στο *άρθρο 6, παράγραφος 1, και στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13*;

[παραλείπόμενα] [τελικές δικονομικές διατυπώσεις]